

ISSN 2786-5622 (Print)
ISSN 2786-5630 (Online)

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет

Заснований
у 1998 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого
засобу масової інформації
Серія КВ № 24761-14701Р
від 25 березня 2021 р.

Адреса редакції:
Україна, 69095,
м. Запоріжжя,
вул. Жуковського, 66, корп. 4, ауд. 323

Телефон
для довідок:
+38 066 53 57 687

Педагогічні науки: теорія та практика

№ 4 (40), 2021

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

DOI Педагогічні науки: теорія та практика

<https://doi.org/10.26661/2786-5622>

DOI № 4/2021

<https://doi.org/10.26661/2786-5622-2021-4>

Педагогічні науки: теорія та практика. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 4 (40). 354 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet вченою радою ЗНУ (протокол засідання № 6 від 21.12.2021 р.)

На підставі Наказу Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020 р. (додаток 4) журнал включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 014 – Середня освіта (за предметними спеціальностями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

До 25 березня 2021 р. журнал виходив під назвою «Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки». У зв'язку зі зміною назви журналу було внесено відповідні зміни до Переліку наукових фахових видань України на підставі Наказу Міністерства освіти та науки України № 735 від 29.06.2021 р. (додаток 3). Журнал індексується в міжнародних наукометричних базах даних Index Copernicus (Польща), Norwegian Register for Scientific Journals, Series and Publishers (Норвегія). Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

Головний редактор

– Довга Т. Я., кандидат педагогічних наук, професор

Заступник головного редактора

– Локарева Г. В., доктор педагогічних наук, професор

Відповідальний редактор

– Турбар Т. В., кандидат педагогічних наук, старший викладач

– Філь О. В., кандидат педагогічних наук, старший викладач

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Андрєєв А. М.

– доктор педагогічних наук, доцент

Басик Г.

– доктор соціології, старший викладач (Швеція)

Богданов І. Т.

– доктор педагогічних наук, професор

Гура О. І.

– доктор педагогічних наук, професор

Гуренко О. І.

– доктор педагогічних наук, професор

Іваницький О. І.

– доктор педагогічних наук, професор

Клопов Р. В.

– доктор педагогічних наук, професор

Кукоєв К.

– доктор психологічних і педагогічних наук, професор (Румунія)

Литвинова С. Г.

– доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник

Лопатіна Г. О.

– кандидат педагогічних наук, доцент

Лопес А.

– професор (Португалія)

Мірошніченко О. А.

– кандидат педагогічних наук, доцент

Новіцька І. В.

– кандидат педагогічних наук, доцент

Павленко О. О.

– доктор педагогічних наук, професор

Павлюк Є. О.

– доктор педагогічних наук, доцент

Пахомова Т. О.

– доктор педагогічних наук, професор

Пономаренко О. В.

– доктор педагогічних наук, доцент

Сущенко А. В.

– доктор педагогічних наук, професор

Сущенко Л. О.

– доктор педагогічних наук, професор

ISSN 2522-4360 (Print)

ISSN 2522-4379 (Online)

© Запорізький національний університет, 2021

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Дудко Я. В. УМОВИ УПРАВЛІННЯ ЕСТЕТИЧНИМ ВИХОВАННЯМ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ (1958–1990 РР.).....	11
Христенко О. М. ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ (70–80-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ).....	17

РОЗДІЛ II. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ)

Біденко Л. В., Кулішенко Л. А. СИСТЕМА ВПРАВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДІЄСЛОВА (З ДОСВІДУ РОБОТИ).....	23
Гарбар І. В., Гарбар А. І. ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННСВО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ).....	29
Гриб'юк О. О. ІМЕРСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ПРЕДМЕТІВ МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ: СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ.....	35
Луцик О. М. РОЗВИТОК МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНИХ ВИМОГ.....	46
Му Веньлун ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ОНЛАЙН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	53
Оленюк О. В., Івасів Н. С., Рубель Н. В. ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО ПІДХОДУ ДО ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	59
Пантелєєва О. Я., Кобринець О. С. ВПЛИВ ВИВЧЕННЯ ПЕРШОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКОЇ) НА ВИВЧЕННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ФРАНЦУЗЬКОЇ) У СЕРЕДОВИЩІ РІДНОЇ МОВИ.....	65
Петрович Л. І. РОЛЬ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ В НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	71
Хлистік М. А. ПОЄДНАННЯ КЛАСИЧНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ПРАВНИЧИХ ДИСЦИПЛІН.....	77
Чорна-Климовець І. Ю. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ МАРКЕТОЛОГІВ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ДІЛОВОМУ ПИСЬМІ ЗАСОБОМ KEY-ТЕХНОЛОГІЇ.....	83

РОЗДІЛ III. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Антіпова Н. П. НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ВИМІРУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	89
Балануца О. О. СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ МАЙБУТНЬОГО ДИПЛОМАТА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	94

Бхіндер Н. В., Іваніцька І. В. <i>ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ РАКЕТНО-АРТИЛЕРІЙСЬКОГО ОЗБРОЄННЯ</i>	101
Волошко Т. В., Гура Т. Є. <i>НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ</i>	110
Гуменюк В. В. <i>СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МЕДИЦИНИ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ</i>	118
Євдоченко О. С. <i>СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ХІМІКІВ</i>	124
Зубцова Ю. Є., Томченко М. А., Черкас М. Ш. <i>ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ</i>	130
Ібрагімова Л. А. <i>АНАЛІЗ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ- ПРОГРАМІСТІВ З ФОРМУВАННЯ АЛГОРИТМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ</i>	136
Крашеніннік І. В. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПРОГРАМІСТІВ ЗА СКОРОЧЕНИМ ЦИКЛОМ НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТАХ</i>	143
Кучинська Л. Ф. <i>МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я ФАХІВЦІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ</i>	150
Локареєва Г. В., Рак М. С. <i>ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНІХ АКТОРІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ</i>	156
Михайлюк Н. В., Баласанян О. Д., Гутнікова Т. Ю. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ</i>	164
Невзоров Р. В. <i>ДІАГНОСТИКА ФАХОВОЇ ГОТОВНОСТІ ДО БОЙОВИХ ПОЛЬОТІВ МАЙБУТНІХ ЛЬОТЧИКІВ ТАКТИЧНОЇ АВІАЦІЇ</i>	170
Симонян В. В. <i>ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ «ЕТНОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА</i>	176
Tang Zhong <i>INFORMATION AND ACTIVITY COMPONENT OF FORMATION OF EMOTIONAL STABILITY IN MUSICAL AND PERFORMANCE ACTIVITIES OF CHILDREN'S MUSIC SCHOOL STUDENTS</i>	186
Терещенко С. В. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ</i>	191
Шаравара В. В. <i>ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</i>	197
Шевченко Л. С., Сорочан М. П. <i>МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ</i>	204

РОЗДІЛ IV. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Засць Р. Г.	
<i>ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ</i>	
<i>ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ США ТА УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ</i>	212
Лю Мейхуань	
<i>ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ</i>	
<i>МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	
<i>КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ</i>	219
Нечерда В. Б.	
<i>ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕХНОЛОГІЇ “CASE-STUDY”</i>	
<i>У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО УСПІШНОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ</i>	225

РОЗДІЛ V. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Самсонова О. О., Слонська Д. І.	
<i>СЛОВЕСНІ ІГРИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД КОРЕКЦІЇ</i>	
<i>МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	
<i>ЗАСОБАМИ КАЗКОТЕРАПІЇ</i>	232

РОЗДІЛ VI. ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Baidiuk L. M.	
<i>FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TRAINING</i>	
<i>FOR USING INTERACTIVE METHODS IN ENGLISH LESSONS</i>	238
Vasetska L. I., Solovyova O. V.	
<i>NEW REALITIES AND CONDITIONS OF ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL</i>	
<i>PROCESS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN UKRAINE</i>	243
Закаулова Ю. В.	
<i>ОРГАНІЗАЦІЯ ОН-ЛАЙН НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ:</i>	
<i>АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	249
Іванова Л. С.	
<i>ЦІНІСНО-МОТИВАЦІЙНІ ДЕТЕРМІНАНТИ</i>	
<i>ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОСТУ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ</i>	256
Красницька О. В.	
<i>ЗАПИТАННЯ В ОРАТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ</i>	262
Курок Р. О.	
<i>ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ</i>	
<i>ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЕКОНОМІЧНИХ КОЛЕДЖІВ</i>	269
Лозенко А. П.	
<i>ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ У СТУДЕНТІВ</i>	
<i>СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПОЧАТКОВА ОСВІТА» ЗДАТНОСТІ ФОРМУВАТИ</i>	
<i>В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ УМІННЯ СПІВПРАЦЮВАТИ В КОМАНДІ</i>	275
Свірчевська Л. М., Римарчук К. М., Мельничук Л. В.	
<i>САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАЧА</i>	
<i>ЯК ФАКТОР САМОРЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТА</i>	280

РОЗДІЛ VII. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

Bolilyj V. O., Sukhovirska L. P., Lunhol O. M.	
<i>OPEN WEB RESOURCE “MODERN OPERATING SYSTEMS”</i>	287
Круглик В. С., Прокоф'єв Є. Г., Маринов А. В.	
<i>АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ АГЕНТІВ</i>	
<i>В АДАПТИВНІЙ СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ</i>	295
Павленко Л. В., Павленко М. П.	
<i>ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ</i>	
<i>В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	303
Подолька І. М., Келюх О. Ю., Міщенко К. О.	
<i>ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ MICROSOFT TEAMS</i>	
<i>ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	313

Четверикова Т. Г.

*ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ГРУПОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ
ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ*.....318

Шищенко І. В.

*ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСІВ ХМАРО ОРІЄНТОВАНОГО
ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ОСВІТИ*.....326

РОЗДІЛ VIII. ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Кучер Н. В.

*ЄВРОПЕЙСЬКИЙ І ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*.....332

Лун Фен

*КОНЦЕПТ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕНТАЛІТЕТУ
В ПОЛІТИЧНІЙ КУЛЬТУРІ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ,
РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ І КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ*.....338

Савенко О. О., Кайтановська О. М., Шнюкова І. В.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВ У ФРАНЦІЇ.....344

CONTENTS

SECTION I. GENERAL PEDAGOGY AND HISTORY OF PEDAGOGY

Dudko Ya. V. <i>CONDITIONS OF MANAGEMENT OF AESTHETIC UPBRINGING IN INSTITUTIONS OF HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATION OF UKRAINE (1958–1990)</i>	11
Khrystenko O. M. <i>EXPERT ASSESSMENT OF THE EDUCATION OF STUDENTS IN THE HIGHER SCHOOL SYSTEM IN UKRAINE (70–80S OF THE XX CENTURY)</i>	17

SECTION II. THEORY AND METHODOLOGY OF TEACHING (IN THE FIELDS OF KNOWLEDGE)

Bidenko L. V., Kulishenko L. A. <i>SYSTEM OF EXERCISES IN CLASSES ON THE UKRAINIAN LANGUAGE AS FOREIGN IN THE PROCESS OF LEARNING VERBS (FROM WORK EXPERIENCE)</i>	23
Garbar I. V., Garbar A. I. <i>FORMATION OF SPEECH AND COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS IN UKRAINIAN LANGUAGE CLASSES (FOR PROFESSIONAL PURPOSES)</i>	29
Hrybiuk O. O. <i>IMMERSIVE TECHNOLOGIES IN THE PROCESS TEACHING SUBJECTS OF THE MATHEMATICAL CYCLE: FORMATION OF A NEW EDUCATIONAL PARADIGM</i>	35
Lutsyk O. M. <i>DEVELOPMENT OF MATHEMATICAL COMPETENCE OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS IN THE CONTEXT OF DIDACTIC AND METHODOLOGICAL REQUIREMENTS</i>	46
Mu Wenlong <i>PECULIARITIES OF TEACHING MUSIC EDUCATIONAL DISCIPLINES ONLINE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF PRC</i>	53
Oleniuk O. V., Ivasiv N. S., Rubel N. V. <i>TAILORED BLENDED LEARNING IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES</i>	59
Panteleeva O. Ya., Kobrynets O. S. <i>THE INFLUENCE OF LEARNING OF THE FIRST FOREIGN LANGUAGE (ENGLISH) ON THE LEARNING OF THE SECOND FOREIGN LANGUAGE (FRENCH) IN THE ENVIRONMENT OF THE NATIVE LANGUAGE</i>	65
Petrovich L. I. <i>THE ROLE OF AN ARTISTIC TEXT IN TEACHING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE</i>	71
Khlystik M. A. <i>A COMBINATION OF CLASSICAL AND INNOVATIVE EDUCATIONAL METHODS IN THE TEACHING PROCESS OF LEGAL DISCIPLINES</i>	77
Chorna-Klymovets I. Yu. <i>THEORETICAL BASIS OF ENGLISH LEXICAL COMPETENCE FORMATION IN WRITTEN BUSINESS COMMUNICATION OF PROSPECTIVE MARKETERS BY MEANS OF CASE-TECHNOLOGY</i>	83

SECTION III. THEORY AND METHODOLOGY OF VOCATIONAL EDUCATION

Antipova N. P. <i>THE REGULATORY ENSUREMENT OF THE IMPLEMENTATION OF THE SOCIAL DIMENSION OF VOCATIONAL EDUCATION</i>	89
Balanutsa O. O. <i>STRUCTURAL-FUNCTIONAL MODEL OF A FUTURE DIPLOMAT IN THE PROFESSIONAL TRAINING SYSTEM</i>	94

Bhinder N. V., Ivanitska I. V. <i>THEORETICAL ASPECTS OF FORMATION OF TERMINOLOGICAL COMPETENCE OF FUTURE OFFICERS OF ROCKET AND ARTILLERY ARMAMENT</i>	101
Voloshko T. V., Gura T. E. <i>SCIENTIFIC AND THEORETICAL BASES OF FORMATION OF INCLUSIVE COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING</i>	110
Humeniuk V. V. <i>STRUCTURAL-FUNCTIONAL MODEL OF THE SYSTEM OF TRAINING OF FUTURE MASTERS OF MEDICINE FOR PEDAGOGICAL ACTIVITY IN HIGHER MEDICAL INSTITUTIONS OF EDUCATION</i>	118
Yevdochenko O. S. <i>PROFESSIONAL STRUCTURE COMPETENCIES OF FUTURE CHEMISTS</i>	124
Zubtsova Yu. Ye., Tomchenko M. A., Cherkas M. Sh. <i>PREPARATION OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY IN THE CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING</i>	130
Ibrahimova L. A. <i>ANALYSIS OF THE CONTENT OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SOFTWARE ENGINEERS IN THE FORMATION OF ALGORITHMIC COMPETENCE</i>	136
Krashenninik I. V. <i>THE ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCES OF FUTURE SOFTWARE ENGINEERS UNDER THE SHORTENED CYCLE OF TRAINING AT UNIVERSITIES</i>	143
Kuchynska L. F. <i>METHODOLOGICAL MEANS AIMING AT MAINTAINING PROFESSIONAL HEALTH OF PEDAGOGICAL STAFF IN PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS</i>	150
Lokareva G. V., Rak M. S. <i>AESTHETIC DEVELOPMENT OF FUTURE ACTORS IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING</i>	156
Mikhailyuk N. V., Balasanian O. D., Gutnikova T. Yu. <i>ORGANIZATIONAL CULTURE AS A COMPONENT OF THE PROFESSIONAL CULTURE OF THE FUTURE BACHELORS OF BANKING</i>	164
Nevzorov R. V. <i>DIAGNOSTICS OF PROFESSIONAL READINESS FOR COMBAT FLIGHTS OF FUTURE AVIATORS OF TACTICAL AVIATION</i>	170
Symonian V. V. <i>EVOLUTION OF THE CONCEPT OF “ETHNOCULTURAL COMPETENCE” OF A FUTURE TEACHER</i>	176
Tang Zhong <i>INFORMATION AND ACTIVITY COMPONENT OF FORMATION OF EMOTIONAL STABILITY IN MUSICAL AND PERFORMANCE ACTIVITIES OF CHILDREN’S MUSIC SCHOOL STUDENTS</i>	186
Tereshchenko S. V. <i>ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR FORMING THE FOREIGN COMPETENCE OF FUTURE MUSIC TEACHERS IN THE CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING</i>	191
Sharavara V. V. <i>PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE INFORMATION TECHNOLOGIES SPECIALISTS IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT: ANALYSIS OF RESEARCH RESULTS</i>	197
Shevchenko L. S., Sorochan M. P. <i>METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF FUTURE EDUCATORS’ PREPARATION FOR INCLUSIVE EDUCATION IN PRESCHOOL EDUCATION INSTITUTIONS</i>	204

SECTION IV. THEORY AND METHODOLOGY OF VOCATIONAL EDUCATION

Zaiets R. G.	
<i>FORMATION OF CIVIC CONSCIOUSNESS OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF THE USA AND UKRAINE: THEORETICAL ASPECT</i>	212
Liu Meihuan	
<i>PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF SPIRITUAL CULTURE OF FUTURE MUSIC TEACHERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF PRC</i>	219
Necherda V. B.	
<i>PEDAGOGICAL POTENTIAL OF "CASE-STUDY" TECHNOLOGY IN THE FORMATION OF SOCIALLY SUCCESSFUL PERSONALITY OF THE PUPIL</i>	225

SECTION V. PRESCHOOL PEDAGOGY

Samsonova O. O., Slonska D. I.	
<i>WORD GAMES AS AN EFFECTIVE METHOD OF CORRECTION OF SPEECH DISORDERS IN PRESCHOOL CHILDREN BY FAIRY TALES</i>	232

SECTION VI. PEDAGOGY OF HIGHER SCHOOL

Байдюк Л. М.	
<i>ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	238
Васецька Л. І., Соловйова О. В.	
<i>НОВІ РЕАЛІЇ ТА НОВІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ</i>	243
Zakaulova Yu. V.	
<i>ON-LINE LEARNING IN HIGHER EDUCATION: CURRENT CHALLENGES FOR UKRAINIAN UNIVERSITIES</i>	249
Ivanova L. S.	
<i>VALUE AND MOTIVATIONAL DETERMINANTS OF PERSONAL AND PROFESSIONAL GROWTH OF A HIGHER EDUCATION TEACHER</i>	256
Krasnytska O. V.	
<i>THE QUESTIONS IN THE PUBLIC SPEAKING ACTIVITIES OF A TEACHER OF HIGHER EDUCATION</i>	262
Kurok R. O.	
<i>PRINCIPLES OF DEVELOPING LEGAL COMPETENCE OF ECONOMIC COLLEGES' PEDAGOGICAL STAFF</i>	269
Lozenko A. P.	
<i>PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF STUDENTS OF SPECIALTIES IN PRIMARY EDUCATION OF THE ABILITY TO FORM IN JUNIOR SCHOOLERS SKILLS TO COOPERATE IN A TEAM</i>	275
Svirchevska L. M., Rymarchuk K. M., Melnychuk L. V.	
<i>SELF-IMPROVEMENT OF THE TEACHER AS A FACTOR OF STUDENT'S SELF-REALIZATION</i>	280

SECTION VII. INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN EDUCATION

Болілий В. О., Суховірська Л. П., Лунгол О. М.	
<i>ВІДКРИТИЙ ВЕБ-РЕСУРС «СУЧАСНІ ОПЕРАЦІЙНІ СИСТЕМИ»</i>	287
Kruglik V. S., Prokofiev E. G., Marinov A. V.	
<i>ANALYSIS OF POSSIBILITIES OF USING INTELLECTUAL AGENTS IN THE ADAPTIVE SYSTEM OF E-LEARNING</i>	295
Pavlenko L. V., Pavlenko M. P.	
<i>USING DISTANCE LEARNING TECHNOLOGIES IN MODERN CONDITIONS</i>	303

Podoliaka I. M., Kelyukh O. Yu., Mishchenko K. O.	
<i>USE OF MICROSOFT TEAMS DURING DISTANCE LEARNING IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION.....</i>	<i>313</i>
Chetverykova T. H.	
<i>DIGITAL TOOLS OF GROUP COMMUNICATION AS EFFECTIVE MEANS OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS.....</i>	<i>318</i>
Shyshenko I. V.	
<i>USE OF CLOUD-BASED EDUCATIONAL ENVIRONMENT SERVICES IN THE EDUCATION BACHELORS TRAINING.....</i>	<i>326</i>
SECTION VIII. COMPARATIVE PEDAGOGY	
Kucher N. V.	
<i>EUROPEAN AND DOMESTIC EXPERIENCE IN TRAINING FUTURE SOCIAL EDUCATORS IN HIGHER EDUCATION.....</i>	<i>332</i>
Long Feng	
<i>THE CONCEPT OF THE NATIONAL MENTALITY IN THE POLITICAL CULTURE OF THE UNIVERSITIES OF UKRAINE AND CHINA.....</i>	<i>338</i>
Savenko O. O., Kaitanovska O. M., Shniukova I. V.	
<i>ORGANIZATION OF PROFESSIONAL ORIENTATION OF PUPILS IN FRANCE.....</i>	<i>344</i>

РОЛЬ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ В НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Петрович Л. І.

старша викладачка кафедри сучасних мов

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

пр. Героїв України, 9, Миколаїв, Україна

orcid.org/0000-0003-3417-6226

lubov.ivanivna@gmail.com

Ключові слова: комунікативні навички, іноземні студенти, українська мова, художні тексти, читання.

У статті проаналізовано роль художнього тексту у формуванні комунікативних умінь в іноземних студентів на заняттях з української мови. Об'єктом дослідження є українські пісні, народні казки, легенди та перекази, як різножанровий матеріал, що сприятиме розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності: навичок читання, аудіювання, письма, розширення активного й пасивного лексичного запасу. Запропоновано тематичний відбір українських народних пісень на відпрацювання орфоепічних, акцентуаційних та інших комунікативних навичок, а також із метою вивчення творчості відомих письменників, українських свят, традицій тощо. Тематичний відбір казок, легенд та переказів зроблено з метою застосування на різних рівнях навчання української мови та з позиції багатства лексико-граматичного матеріалу. Загалом наголошено на важливості застосування різних форм подання художнього тексту, з урахуванням його змісту, обсягу, лексичного складу, синтаксичної будови речень. На думку авторки, читання й аналіз художнього тексту допоможе студентам краще пізнати й вивчити культуру, традиції, історію іншої країни, навчить розуміти мовне розмаїття художніх засобів української мови. У процесі дослідження застосовувався метод аналізу низки наукових праць із питань залучення художнього тексту в методику навчання української (російської) як іноземної, особистий досвід викладання мови в іншомовній аудиторії. Зроблено висновок про важливу роль художнього тексту у формуванні комунікативних умінь, вказано на виховну, естетичну та культуроносну його значущість. Підкреслено, що художній текст для читання в іншомовній аудиторії має бути співвіднесений із рівнем мовної компетенції студентів, повинен супроводжуватися лексико-граматичними вправами та словниками.

THE ROLE OF AN ARTISTIC TEXT IN TEACHING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

Petrovich L. I.

Senior Instructor at the Department of Modern Languages

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Heroes of Ukraine ave., 9, Mykolaiv, Ukraine

orcid.org/0000-0003-3417-6226

lubov.ivanivna@gmail.com

Key words: *communication skills, foreign students, Ukrainian language, literary texts, reading.*

The article analyzes the role of an artistic text in developing communicative skills in Ukrainian language classes for foreign students. The objects of this research include Ukrainian songs, folk tales, and legends as a multi-genre material that can contribute to the development of all types of communicative skills such as reading, listening and writing as well as expanding student's active and passive vocabulary. This article gives thematic selection of Ukrainian folk songs to develop orthoepic, accentuation and other communicative skills with the aim to introduce the works by famous Ukrainian writers, Ukrainian holidays and traditions, etc. The thematic selection of fairy tales, legends and stories can be used at different levels of teaching the Ukrainian language, and is relevant to the appropriate lexical and grammatical material of each level. This article emphasizes the importance of using different forms of presenting an artistic text taking into account its content, volume, lexical composition and syntactic structure of the sentences. According to the author, reading and analyzing a literary text can help students to better understand and learn the culture, traditions and history of another country, teach them to understand the linguistic diversity of the artistic means of the Ukrainian language. In this research, the method of analyzing a number of research papers on applying an artistic text in teaching Ukrainian (Russian) as a foreign language, and personal experience of teaching Ukrainian as a foreign language have been used. The article points out the important role of an artistic text in developing communicative skills, its educational, aesthetic and cultural significance. It also highlights that a literary text for reading in a foreign language audience is to conform the students' level of language competence, and be accompanied by lexical and grammatical exercises and dictionaries.

Постановка проблеми. Нині в закладах вищої освіти України навчається велика кількість іноземних студентів. За даними Українського державного центру міжнародної освіти МОН України [7], у поточному навчальному році в Україні навчалось понад 76 тисяч іноземних студентів, які представляють 155 країн світу. Українська мова для іноземних студентів є одним із найскладніших предметів, особливі труднощі викликають читання та переказ тексту, насиченого порівняннями, метафорами, образними висловами. Тому важливо, щоб іноземні громадяни не тільки набули навичок спілкування у прогнозованих повсякденних ситуаціях, а й розуміли мовне розмаїття художніх засобів, з допомогою художніх творів пізнали й вивчили культуру, традиції, історію нашої країни.

Серед умов, які забезпечують інтенсивне засвоєння української мови як іноземної, насамперед багатоканальне сприйняття інформації. Саме різножанрові художні тексти є матеріалом для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності студентів-іноземців, допомагають розвивати навички читання, аудіювання, письма, розширювати активний і пасивний лексичний запас.

Однак дотепер у методиці викладання української мови як іноземної немає чітко запропонованого системного опису роботи в іноземній аудиторії з художнім текстом на різних етапах вивчення мови та прикладів тематичного відбору текстів відповідно до мети спілкування. Тому це питання є важливим і актуальним.

Питання залучення художнього тексту в методику навчання української (російської) як іно-

земної в іншомовній аудиторії висвітлювали вітчизняні та зарубіжні дослідники: Є. Верещагін, І. Вознесенська, І. Гулякова, М. Димарська, В. Костомаров, В. Лукін, Л. Новиков, Н. Соколова й інші. Більшість українських науковців аналізують лінгвокраїнознавчий потенціал художніх творів, досліджують особливості роботи з окремими жанрами художньої літератури (казки, пісні); окреслюють систему завдань для художніх творів (А. Бронська, В. Федчик, О. Федорова, М. Єлісова, С. Єрмоленко, З. Мацюк, І. Процик та інші). Н. Харитонova вказує на переваги застосування текстів пісень сучасних українських виконавців [6]; А. Галенко розглядає формування лінгвокраїнознавчої компетенції на матеріалі поетичних творів [2]; Г. Швець виокремлює твори М. Коцюбинського для іншомовної аудиторії, обґрунтовує їхній лінгводидактичний потенціал [9].

Як бачимо, науковці усвідомлюють роль і значення художнього тексту у здійсненні навчання іноземних студентів української мови, пропонують як традиційні, так і новітні прийоми роботи в аспекті формування комунікативних умінь.

Мета статті – дослідити можливості використання різножанрових художніх текстів як допоміжного матеріалу навчання іноземних студентів української мови, окреслити тематику текстів, його лексико-граматичний матеріал, проаналізувати роль художнього тексту у формуванні комунікативних умінь і естетичних смаків.

Виклад основного матеріалу. Усна народна творчість – цінний набуток українського народу. Студенти-іноземці не зможуть цілком інтегруватися в україномовну культуру без цього набутку, бо саме у фольклорних творах утілений життєвий досвід українського народу, його ідеали, прагнення, риси характеру, традиції тощо. Д. Мазурик вважає, що іноземним студентам «потрібно дати мовний інструментарій для розуміння культурного коду чужої мови» [4, с. 5]. А це передбачає знання текстових прийомів діалогізації мови, розуміння підтексту, афоризмів, прислів'їв і приказок, слів, що відображають національний колорит української мови.

Народна пісня є одним із найбільш популярних жанрів музичного мистецтва в Україні, що славиться багатством художніх засобів, виразністю зображення картин та своєю музичальністю. Залучення народних пісень у навчальний процес сприятиме швидкому та якісному засвоєнню вимови звуків, правильному наголошуванню й інтонуванню слів.

Пісні на заняттях зі студентами можна використовувати на початковому етапі навчання мови з метою формування орфоепічних (уміння чути звуки й відтворювати їх у фразі) і акцентуаційних навичок (уміння правильно інтонувати, ставити наголос); розширення лексичного та фразеологічного

запасу, засвоєння стилістичних норм і синтаксичних структур української мови, її усної та писемної форм.

На відпрацювання комунікативних навичок можна запропонувати такі пісні: УНП «Ой у гаю при Дунаю», «Сонце низенько» – сприятимуть вимові часто повторюваних голосних і приголосних звуків (ох, тьох-тьох, він тьох-тьох-тьох <...>; низенько – близенько – серденько; спішу – лечу <...>); УНП «Розпрягайте, хлопці, коней» – засвоєнню особових форм дієслів, пестливих форм іменників (копав-копав, вийшла-вийшла, просив-просив, знаю-знаю; криниченька, дівчинонька, козаченько, відеречко, кілечко); «Несе Галя воду» – засвоєнню форм кличного відмінка, видових форм дієслів (Галю, барвінку, Іванку; вернися – вертався; прийди – приходив).

Способи використання пісень на занятті з української мови мають і тематичне значення. Їх можна використовувати під час вивчення творчості відомих письменників, українських свят, традицій тощо. Наприклад, під час вивчення творчості Т. Шевченка – пісенний твір «Реве та стогне Дніпр широкий»; на прикладі «Гімну» – пояснення символів української держави; під час аналізу свята Різдва Христового – колядки «Добрий вечір тобі, пане господарю <...>», «Нова радість стала». Вивченню назв днів тижня сприятиме залучення в навчальний процес пісні «Ти казала, в понеділок <...>»; під час вивчення теми «Погода, клімат» – УНП «Тиха-тиха на дворі погода», «Ніч яка місячна» (М. Старицький); до теми «Зовнішність людини, портрет» – УНП «Чорнії брови, карії очі»; до теми «Сім'я, родина» – УНП «По садочку ходжу», «Садок вишневий коло хати» (Т. Шевченко); до теми «Одяг, взуття» – УНП «Оце тії чоботи, що зять дав»; до теми «Їжа, продукти» – УНП «Гарбуз» тощо.

Н. Харитонova вважає, що методична цінність пісні важлива для формування базових мовних навичок та вмій і пропонує на початковому етапі навчання української мови як іноземної використовувати сучасні українські пісні, наприклад пісні Тіни Кароль, зокрема «Україна – це ти», пісні гурту «Океан Ельзи» [6].

Можна з упевненістю сказати, що українська пісня сприяє формуванню комунікативних навичок, оскільки чимало пісенних текстів будуються у вигляді діалогів або монологів від першої особи, а це демонструє живе спілкування; з допомогою пісні легше реалізовувати засвоєння фонетичного, граматичного та лексичного матеріалу.

Казка як вигадка, заснована на справжньому підґрунті, може бути інструментом розвитку пізнавальної активності та мовленнєвої компетентності студентів. Тісний зв'язок життя та казки дозволить студентам-іноземцям зрозуміти різні життєві ситуації, а багатство лексико-граматичного матеріалу

алу сприятиме підвищенню рівня володіння українською мовою як засобом спілкування, буде основою для створення різнотипних вправ і завдань.

М. Єлісова зазначає, що «за правильного подання матеріалу українські народні казки можуть стати джерелом безцінного навчального досвіду для чужоземних студентів» [3, с. 90]. Добираючи іноземним студентам казки для читання, потрібно враховувати обсяг матеріалу, його лексичний склад, синтаксичну будову речень та рівень комунікативної компетенції студентів. На початковому етапі навчання (рівні А1 – А2) варто добирати невеликого обсягу казки, скорочені, легкі для сприйняття, як-от «*Курочка Ряба*», «*Ріпка*» чи «*Колобок*»; на середньому та вищому рівнях (Б1 – Б2) можна пропонувати в повному обсязі казки «*Рукавичка*», «*Івасик Телевик*», «*Солом'яний бичок*», «*Фарбований лис*», «*Котигорошко*» тощо.

Важливим аспектом добору казки є її зміст. Завжди цікавими будуть гумористичні казки («*Заяче сало*», «*Пан Коцький*»), про життя і побут українців («*Про злидні*», «*Розум та щастя*»). Казки «*Кирило Кожум'яка*», «*Яйце-Райце*», «*Котигорошко*» стимулюватимуть інтерес іноземців до історії українського народу, його способу життя.

На думку дослідниці М. Єлісової, «важливою для не носіїв мови є така структурна особливість казок, як наявність повторів, особливо ритмізованих, що полегшує іноземним студентам засвоєння лексики і знайомить їх із ритмом і мелодикою української мови» [3, с. 191]. До таких належать казки «*Рукавичка*», «*Івасик-Телесик*», «*Колобок*», «*Коза-дереза*». Наприклад, шестиразові повтори в «*Рукавичці*» («*А хто-хто в цій рукавичці?*», «*Пусту (пустіть) і мене!*», «*А ти хто?*») сприятимуть розвитку навичок діалогічного мовлення, правильного інтонування, техніки читання, зв'язного мовлення та кращому запам'ятовуванню слів та виразів; образні епітети «*мишка-шкряботушка*», «*жабка-скреготушка*», «*зайчик-побігальчик*», «*лисичка-сестричка*», «*кабан-іклан*» допоможуть осягнути багатство української мови, зрозуміти особливості кожної тваринки.

На рівні з казкою, як допоміжний навчальний матеріал, можна розглядати використання на заняттях легенд і переказів. Роль цих художніх творів – їхня виховна значущість в етично-естетичному аспекті, культивування гуманності, соціальної справедливості. Вони допоможуть познайомити студентів з віруваннями українського народу, його багатоміфологією, ідеалами й устоями; сприятимуть засвоєнню різнотипних мовних одиниць. Наприклад, у легенді «*Про Вавилонську вежу*» порушено проблему взаєморозуміння, злагодженої праці, засуджено заздрість; легенда «*Батькові поради*» допоможе зрозуміти етичні цінності; легенди «*Чому в*

морі вода солоні?», «*Чому буває бабине літо?*», «*Звідки взялися ластівки?*» є спробою поетичного пояснення різних природних явищ; «*Легенда про дівчину-Україну*», «*Легенда про трьох братів – засновників Києва*», «*Легенда про річку Либідь*» розповідають про історичне минуле українського народу, виникнення поселень тощо.

Як відомо, легенди і перекази насичені епітетами, гіперболами, порівняннями, образними висловами тощо. Засвоєння емоційно-експресивного матеріалу пришвидшить адаптацію студентів-іноземців до нового мовно-культурного середовища, сприятиме засвоєнню різнотипних елементів мови. Наприклад, народна легенда «*Богатирі*» сприятиме розумінню гіпербол та фразеологізмів: *богатирі, яких «земля не держала», – вони такі були одні; «сім пудів голова» – були дуже розумні, «вуса не влезли у двері» – були дуже великого розміру, «із води могли сухими виходити» – могли спритно уникнути небезпеки, покарання.*

Отже, художні твори різних жанрів мають посісти гідне місце серед мовних засобів навчання української мови як іноземної у ЗВО, оскільки вони сприяють формуванню комунікативних навичок, є «багатим джерелом змістової та країнознавчої інформації, а також впливають на почуття, емоції людини, формують її естетичний смак» [5, с. 61]. Важливо, щоб художній текст для читання в іншомовній аудиторії був співвіднесений із рівнем мовної компетенції студентів, супроводжувався лексико-граматичними вправами та словниками.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Різноманітні художні тексти є цінним матеріалом для створення різноманітних творчих вправ, формування навичок і вмінь культурно-естетичного характеру, мають тематичне спрямування. Залучення художніх текстів у навчальний процес на різних етапах навчання іноземних студентів української мови має таке значення:

- сприяє розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності: навичок читання, аудіювання, письма, розширенню активного й пасивного лексичного запасу;

- сприяє швидкому та якісному засвоєнню вимови звуків, правильному наголошуванню, інтонуванню слів, уживанню правильних граматичних форм слів та синтаксичних конструкцій;

- дозволяє збагнути особливу організацію слів у художньому тексті, його образний характер.

Розвиток окресленої проблематики вбачаємо в дослідженні методів роботи з художнім текстом в іншомовній аудиторії, в аналізі та відборі художніх творів сучасних українських письменників. Результати розвідки сприятимуть формуванню комунікативних умінь і естетичних смаків студентів-іноземців на практичних заняттях з української мови підготовчих факультетів та відділень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беценко Т. Лінгвокультурологічний аналіз художнього тексту в сучасному науково-освітньому філологічному вимірі. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2017. Вип. 12. С. 18–21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2017_12_7 (дата звернення: 20.12.2021).
2. Галенко А. Формування лінгвокраїнознавчої компетенції на матеріалі поетичних творів. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2011. Вип. 6. С. 100–108.
3. Єлісова М. Особливості роботи над текстом української народної казки в іншомовній аудиторії. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2011. Вип. 6. С. 190–195.
4. Мазурик Д. Про концепцію мовної освіти іноземців у вищих навчальних закладах України. *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*. 2014. Вип. 10. С. 3–7.
5. Мацько Л. Лінгвокультурологічний аналіз художнього тексту. *Культура слова*. 2011. Вип. 75. С. 56–66. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/37180> (дата звернення: 20.12.2021).
6. Харитонova Н. Деякі аспекти викладання української мови як іноземної (на прикладі пісенного матеріалу). *Гуманітарна складова у світлі сучасних освітніх парадигм* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Харків, 19–20 квітня 2018 р. Харків : Видавництво НФаУ, 2018. С. 165–169. URL: <https://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/15904> (дата звернення: 20.12.2021).
7. Український державний центр міжнародної освіти. *Навчання в Україні : офіційний сайт Міністерства освіти і науки України*. URL: <https://studyinukraine.gov.ua/> (дата звернення: 20.12.2021).
8. Федорова О. Формування аудитивних умінь в іноземних слухачів підготовчого відділення на матеріалі української пісенної творчості. *Гірська школа Українських Карпат* : наукове фахове видання з педагогічних наук. 2015. № № 12–13. С. 132–134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gsuc_2015_12-13_50 (дата звернення: 20.12.2021).
9. Швець Г. Лінгводидактичний потенціал творів Михайла Коцюбинського. *Studia Ukrainica Posnaniaesia*. Zeszyt III. Poznan : Instytut Filologii Rosyjskiej UAM, 2015. С. 327–335. URL: <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/sup/article/download/1690/1659/> (дата звернення: 20.12.2021).

REFERENCES

1. Betsenko T.P. (2017). Linhvokulturolohichnyi analiz khudozhnoho tekstu v suchasnomu naukovo-osvitnomu filolohichnomu vymiri. Aktualni problemy filolohii ta perekladoznastva [Cultural linguistic analysis of a literary text in modern scientific and educational dimension of Philology]. *Current issues of philology and translation studies*. Vol. 12. P. 18–21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apftp_2017_12_7 (accessed: 12 December 2021) [in Ukrainian].
2. Halenko A.M. (2011). Formuvannia linhvokrainoznavchoi kompetentsii na materiali poetychnykh tvoriv [Forming linguistic countrystudying competence by material of poetry]. *Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University*. Vol. 6. P. 100–108 [in Ukrainian].
3. Yelisova M.O. (2011). Osoblyvosti roboty nad tekstem ukrainskoi narodnoi kazky v inshomovnii audytorii [Study of Ukrainian folktales with foreign students]. *Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language*. Vol. 6. P. 190–195 [in Ukrainian].
4. Mazuryk D.V. (2014). Pro kontseptsiiu movnoi osvity inozemtsiv u vyshchelykh navchalnykh zakladykh Ukrainy [About conception of foreign students' language training at Ukrainian high school institutions]. *Theory and Practice of Teaching Ukrainian as a Foreign Language*. Vol. 10. P. 3–7 [in Ukrainian].
5. Matsko L. (2011). Linhvokulturolohichnyi analiz khudozhnoho tekstu. [Linguo-cultural analysis of artistic text]. *The culture of the word*. Vol. 75. P. 56–66. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/37180> (accessed: 12 December 2021) [in Ukrainian].
6. Kharytonova N.V. (2018). Deiaki aspekty vykladannia ukrainskoi movy yak inozemnoi (na prykladi pisennoho materialu) [Some aspects of teaching Ukrainian as a foreign language (on the example of song material)]. *Humanitarian component in the light of modern educational paradigms: materials of the II All-Ukrainian. scientific-practical conference with international participation on April 19–20, 2018*. NUPh Publishing House, Kharkiv. P. 165–169. URL: <https://dspace.nuph.edu.ua/handle/123456789/15904> (accessed: 12 December 2021) [in Ukrainian].
7. Ukrainyskyi derzhavnyi tsentr mizhnarodnoi osvity. Navchannia v Ukraini: ofitsiynyi sait Ministerstva osvity i nauky Ukrainy [Ukrainian State Center for International Education. Study in Ukraine: official website of the Ministry of Education and Science of Ukraine]. URL: <https://studyinukraine.gov.ua/> (accessed: 12 December 2021) [in Ukrainian].
8. Fedorova O. (2015). Formuvannia audytyvnykh umin v inozemnykh slukhachiv pidhotovchoho viddilennia na materiali ukrainskoi pisennoi tvorchosti. [Forming of listening skills of preparatory department

- foreign students on the basis of Ukrainian songs]. *Mountain school of the Ukrainian Carpathians. Scientific professional publication on pedagogical sciences*. № № 12–13. P. 132–134. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gasuk_2015_12-13_50 (accessed: 12 December 2021) [in Ukrainian].
9. Shvets H. (2015). Lihvodydaktychnyi potentsial tvoriv Mykhaila Kotsiubynskoho [Linguodidactic potential of Mykhailo Kotsyubynsky's works]. *Studia Ukrainica Posnania. Zeszyt III. Poznan: Instytut Filologii Rosyjskiej UAM*, P. 327–335. URL: <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/sup/article/download/1690/1659/> (accessed: 12 December 2021) [in Ukrainian].

Науковий журнал

Педагогічні науки: теорія та практика

№ 4 (40), 2021

Комп'ютерна верстка – С.Ю. Калабухова
Коректура – В.В. Ізак

Підписано до друку: 22.12.2021.
Формат 60×84/8. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 41,15.
Замов. № 0322/102. Наклад 100 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
69063, Україна, м. Запоріжжя, вул. Олександрівська, 84, оф. 414
Телефони: +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.